İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi Yıl:18 Sayı:35 Bahar 2019/1 s.151-178

YÖNETİM

ÖĞRENCİLERİN KİŞİSEL GELİŞİM YÖNELİMLERİNİN KARİYER UYUM YETENEKLERİNE ETKİSİ: ÜNİVERSİTE ÖĞRENCİLERİ ÖRNEĞİ

Geliş Tarihi:22.11.2018 Kabul Tarihi:03.01.2019

Mustafa GENÇ[1]
ORCHID ID: 0000-0001-5825-4714
Yahya FİDAN[2]
ORCHID ID: 0000-0002-5012-3629

ÖZ

Teknolojinin gelişmesiyle orantılı olarak dünyadaki değişim rüzgârı da hızını artırmaktadır. Bu değişim herkesi etkilemektedir. Hayatta kalmak için değişime ayak uydurmak zorunluluk haline gelmektedir. Değişimi yakalayamayan gerilemeye mahkûmdur. Değişimi yakalamak için bireye, topluma, organizasyonlara vb. her türlü yapıya çeşitli görevler düşmektedir. Bu araştırmada yukarıda sayılan yapılardan birey ele alınmaya çalışılmıştır. Bireyin çağı yakalayabilmesi ya da bunun da ötesinde öncülerden olması için kişisel gelişimine önem vermesi gerekir. Kişisel gelişim süreci beşikten mezara kadar devam eder. Bu süreç içerisinde birey kendini geliştirmeye devam ederken ufku da o oranda gelişir, değişir. Bu durum, aynı zamanda kişinin kariyerini besler. Bu çalışmanın amacı, üniversite öğrencilerinin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine etkisini incelemektir. Bu amaçla hazırlanan anket formu 512 öğrenciye uygulanmıştır. Sonuçlara göre öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine anlamlı bir etkisi bulunmuştur.

Anahtar Kelimeler: Kişisel Gelişim Yönelimi, Kariyer Uyum Yeteneği, Üniversite Öğrencileri

MANAGEMENT

THE EFFECT OF PERSONAL GROWTH INITIATIVE ON STUDENT'S CAREER ADAPTATION SKILLS: THE CASE OF A UNIVERSITY

ABSTRACT

With the advancement of technology the winds of change in the World also get stronger. This change affects everybody in some way. Under these circumstances, it becomes necessary to keep pace with the changes. Those who cannot catch up these changes are doomed to regress. To catch these changes some resposibilities fall to all kinds of structures like individual, society, organization etc.In this research, the matter of individual was tackled among the structures mentioned above. The individual should place emphasis on his/her personal development to catch up with his/her age or to go beyond his/her age. Personal development process continues from craddle to grave. Within this process horizon of the individual broadens while he/she goes on to develop himself/herself. This also supports one's career. The puspose of this study is to investigate the effects of personal growth initiative of university students on career adaptation skills. The questionnaire prepared for this purpose was applied to 512 students. According to the results, students' personal growth initiative had a significant effect on career adaptation skills.

Keywords: Personal Growth Initiative, Career Adaptation Skills, University Students

[1] *Arş. Grv. Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi, mgenc@agri.edu.tr*
[2] *Prof. Dr. İstanbul Ticaret Üniversitesi, yfidan@ticaret.edu.tr*

Makale, yazarın "Öğrencilerin kişisel gelişimlerinin kariyer uyum yeteneklerine etkisi" başlıklı yüksek lisans tezinden uyarlanmıştır.

1. GİRİŞ

Kişisel Gelişim bir insanın hayatında karşılaşabileceği her türlü olay karşısında güç kazanması amacıyla farkındalığının yükseltilmesi ve olgunlaşmasını sağlamak için faaliyet gösteren eğitim, seminer ve uygulamaların tamamını içinde barındırır. Temel noktada kişisel gelişim insanın kendini geliştirmesi olarak tarif edilebilir. Kişisel gelişim eğitim gerektirir. Aynı zamanda ruhsal bakımdan da özel bir eğitim ister. İnsan hayatında iyi ya da kötü olarak ifade edilen olaylar insana tecrübe kazandırır. Kötü olaylardan ders çıkarabilmesi için kişinin yeterince olgunlaşması gerekir. Kişisel gelişim genel anlamıyla bireylerin olaylara gerçekçi ya da farklı bakış açısıyla bakabilmelerine yardımcı olur.

Kişisel gelişim bireylerin motivasyonlarını yükselterek bir işi başarabilmelerinde etkilidir. Kişinin özgüvenini artırır, belli bir hedefe odaklanmak ve o hedefe erişmek için gidilen yolda çeşitli taktikler geliştirerek kişinin hedefe daha kolay ulaşmasına yardım eder. Birey, kişisel gelişimini ilerlettikçe, daha enerjik ve daha sosyal bir kimlik kazanır. Zihnini, düşüncelerini ve duygularını kontrol altına alabilir. Kişisel gelişim genel olarak insanların daha mutlu ve huzurlu bir hayat yaşamalarına yardımcı olur. Kişinin yaşam kalitesini arttırır (Nur, 2016).

Kariyer ise, bireyin kimliğini, toplumdaki yerini ve statüsünü oluşturmasına yardımcı olur. Kariyer konusunda temel nokta insandır. İnsan, iş hayatına girdiği dönemden itibaren temel gereksinimlerini karşılamak, bazı beklenti ve isteklerini yerine getirmek, gelecekle ilgili plan yaparak örgüt kademelerinde yükselmek, mesleğinde ilerlemek ve başarılı olmak ister (Ayan, 2011: 167-168).

Kişisel gelişim yönelimi bireyin hayatındaki başarısında ve kendini gerçekleştirmesinde temel noktalardan biridir. Bu yönelimin seviyesini belirlemek, bireyin farkındalığı ve ona uygulanacak olan eğitimin planlanması açısından faydalı olacaktır. Kişisel gelişimin bitmeyen bir süreç olduğunu kavrayan ve bu konuda kendini harekete geçirebilen birey karşısına çıkacak olan fırsatlara da hazır hale gelecektir. Böylece bireysel ve iş hayatında başarıyı yakalayıp kariyer basamaklarını emin adımlarla çıkacaktır. Bu konuların önemine binaen araştırmada kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yeteneği ölçekleri bir arada kullanılmıştır. Bu ölçeklerin kullanılmasından maksat öğrencilerin bu konulardaki mevcut durumunu ortaya koymak ve kişisel gelişim yöneliminin kariyer uyum yeteneğine etkisini belirlemektir. Kariyer uyum yeteneğini geliştirmek isteyen bireyin, kişisel gelişim yönelimini geliştirerek de bu amaca ulaşmasında etkili olduğu görülmektedir. Bu açıdan bakıldığında çalışmanın gerekliliği kavranacaktır.

Çalışma, teorik ve uygulama olarak iki ana bölümden oluşmuştur. Teorik bölüm, kişisel gelişim ve kariyer olarak iki alt kısma ayrılmaktadır. Teorik bölümün hazırlanması için öncelikle literatür taraması yapılmıştır. Bunun için kişisel gelişim ve kariyer konularıyla ilgili kitaplar, makaleler, tezler, elektronik dergiler vb. yayınlar incelenmiştir.

2. KİŞİSEL GELİŞİM KAVRAMI

Kişisel gelişimin birçok tanımı bulunmaktadır. Sözlük anlamı, başkalarının desteği olmaksızın kendi kendine yardım ve kendini geliştirme eylemidir. Psikolojik açıdan ise, profesyonel yardım almadan kişinin kişisel ya da duygusal sorunlarıyla başa çıkmasıdır (Ekşi, 2011: 11).

Kişisel gelişim; insanın toplum hayatı içinde, özgür iradesi, bağımsızlığı ve özgür düşünebilme özelliklerini kaybetmeksizin, yaratıcı ve üretici yeteneğini kullanarak olgun ve yeterli duruma gelmesidir (Yarım, 2004: 19).

Kişisel gelişimin yaygınlaşması 1950'lerde "kendini gerçekleştirme" kavramıyla başlamıştır. Konuyla ilgili psikologlara göre, kendini gerçekleştirme güdüseldir ve bu güdüyü tatmin edemeyenler hayatın anlamını kavrayamayacaklardır. "Kendini gerçekleştirme" ifadesini Abraham Maslow ve Carl Rogers literatüre kazandırmış ve bu düşünürler insan doğasına dair iyimser görüşler ortaya koymuşlardır. Maslow, insanların doğuştan iyi olduklarını ve şartların doğuştan gelen potansiyeli açığa çıkardığında, kendini tam olarak geliştirebileceklerini ileri sürmektedir (Tat, 2007: 142-143).

İnsanın, içindeki gücü fark etmesi, potansiyelini tam olarak kavrayabilmesi kişisel gelişim konusudur. Hedeflerin belirlenmesi, duyguların kontrol altına alınması, davranışların iyiye doğru değiştirilmesi, pozitif olma ve bu şekilde hareket etme, düşünme, okuma, öğrenme, hafıza teknikleri, güzel ve etkili konuşma, vb. konuların tümünü kişisel gelişim kapsar. Kişisel gelişimin bir başka yönü, kişinin önceden koyduğu hedeflerine eriştikçe yeni hedefler belirleyip bunlara yönelmesidir. Böylelikle kişisel gelişim yolunda emin adımlarla ilerlenir. Bu yola girenler aksiyoner olurlar (Sezik, 2005: 11-12).

Kişisel gelişim çalışmaları, belirlenen hedeflere ulaşma sürecinde öz kaynakların farkına varılması ve bu kaynakları kullanmayı işlemektedir. Değişim ile ilgili inanç ve iradenin ortaya konulması, alternatiflerin belirlenmesi ve etkili kararlar alınması için bunlar arasından en iyi seçimin yapılabilmesi, başkalarının ruhsal durumunu anlama kabiliyeti ve hayattan daha çok mutluluk duyma, kişisel gelişim çalışmalarının hedefleri arasındadır (Tat, 2007: 141).

2.1. Kişisel Gelişim Yönelimi

Bazı olaylar, hayatımızda kendimizle ilgili bazı değişiklikler yapma konusunda bizi hareketlendirir. Bu olaylar terk etmemiz gereken davranışlarımızın farkına varmak gibi iç kaynaklı olabilir. Bazen de dış kaynaklı olarak değişimin gerekliliğini başkalarından duyarız. Bu gibi olaylar, bazı insanları düşünmeye sevk eder. Bazıları bunun aksine terk edilmesi gereken davranışlara daha çok bağlanmasıyla kişiliğini tehdit edebilir. Bazen de birey kendini değiştirmeyi kabul etmeyip diğerlerinin

değişmesi gerektiğini düşünebilir. Bu değişimle ilgili kavramlardan biri kişisel gelişimdir (Akın ve Anlı, 2011: 42).

Eğitim, araştırma ve sanayi gibi sektörlerde sürekli gündemde olan kişisel gelişim, bireyin kendisini her yönden en iyi şekilde geliştirme ve potansiyelini açığa çıkarma sürecidir. Kişisel gelişim yönelimi ise büyüyen ve kendini geliştiren bireyin kendini gerçekleştirme sürecinde amaçlı olarak ilerlemesidir. Bu ilerlemeyi birey isteyerek, gayret ederek ve bilinçli bir şekilde gerçekleştirmektedir. Kişinin kendi gelişim sürecindeki hâkimiyeti, değişimi gerçekleştirebilecek yeterli motivasyona ve başka etkenlerin gölgesi altında kalmadan bağımsız hareket edebilme becerisine bağlıdır (Yalçın ve Malkoç, 2013: 258).

Bireyin kişisel gelişim yönelimi seviyelerini ölçmek amacıyla ilk çalışma Robitschek (1998) tarafından yapılmıştır. Bu ölçeğinin geliştirilmesiyle birlikte, kişisel gelişim yönelimi konusunda pek çok araştırma yürütülmüştür. Robitschek ve Cook'un (1999) araştırmasında, kişisel gelişim yönelimi yüksek olan üniversite öğrencilerinin, düşük olanlara göre, işlerinin gerektirdiği şartları ve çalışma ortamlarını daha çok keşfedebildikleri, ayrıca mesleki kimliklerinin daha çok yerleştiğini bulmuşlardır. Ek olarak, kişisel gelişim yönelimi yüksek olan öğrencilerin süreç içerisinde kişisel olarak geliştiklerinin farkında olduklarını ve hedeflerine ulaştıracak fırsatları bilinçli olarak kovaladıklarını keşfetmişlerdir (Yalçın ve Malkoç, 2013: 259).

3. KARİYER KAVRAMI

Kariyer kelimesi, Fransızca "carrierre", İngilizce "career" kelimelerinden türetilmiştir. Anlam olarak koşu yeri, taş ocağı, yol, geçit; mecazi olarak da ömür, yaşam ve meslek anlamlarına gelmektedir. 1970'lerde yıllarda daha sık kullanılmaya başlayan bu kavram, günlük konuşmada; ilerlemek, meslek, iş hayatı, başarı, kişinin iş hayatı süresince yüklendiği rolleriyle ilişkili deneyimleri anlamında kullanılmaktadır. (Bayraktaroğlu, 2011: 137).

Kariyer, çalışma hayatın içerisinde, bireyin ilgili olduğu bir iş dalında aşamalı ve devamlı bir şekilde gelişmesi, tecrübe ve yetenek kazanmasıdır (Tortop vd., 2006: 174). Kariyer, çalışan kişiye psiko-sosyal yönden tatmin sağlar çünkü kariyer sürecinde ilerleme sağlayan bireyler, her basamakta bir ihtiyacının karşılandığını görmekte, takdir ve mutluluk duyguları hissetmektedirler (Uğur, 2008: 247).

Kariyer kavramı bir yönüyle kişinin kendisiyle ilgili olurken, diğer yönüyle de kimlerin işinde ilerleyeceği ya da yönetim kademelerinde yer alabileceği gibi konular bakımında örgütle ilişki içindedir. Eğer örgüt kabiliyetli kişilere kariyer yapma şansı verirse, böyle kişileri örgütte uzun süre tutabilmek ve etkinliği artırabilmek mümkün olur (Yüksel, 2000: 23-24).

3.1. Kariyer Uyum Yeteneği

Kariyer uyum yeteneği, bilişsel ve duygusal anlamda bireylerin özel ve mesleki yaşamlarında başarıyı yakalamalarına yardımcı olur. Bu yetenek bireylere, iş değişikliklerinde veya eğitim hayatından sonra çalışma hayatına geçişte oldukça katkı sağlamaktadır. Kariyer uyum yeteneği çalışma hayatına psikolojik bir temel oluşturmaktadır (Zacher, 2014). Mezun öğrencilerin nitelik problemlerinin yok edilmesi ve yapılan işin kalitesinde artma olmasına katkı sağlaması, iş bulamayan bireylerin iş arama stratejilerini değiştirmesi gibi birçok kariyer konusuna etki etmektedir. Mesleki olarak sürekli eğitim almak kariyer uyumunu geliştirir (Yeşiltaş vd., 2014: 1286-1288).

Kariyer uyumu konusunda yetenekli olan bireyler sektörler arası geçişlere ya da iş değişikliklerine daha rahat uyum sağlayabilirlerken bunları başarılı bir şekilde gerçekleştirip kaliteli işler ortaya koyabilmektedirler (Tolentino vd., 2014: 40). Kariyer uyum yetenekleri bireylerin yeni iş bularak tekrar iş sahibi olmalarında etkili olan bireysel yeteneklerdendir (Koen vd., 2010: 127). Farklı bir tanımla uyum yeteneği bireyin iş bulma, farklı işler arasında geçiş yapma ve tekrar iş bulabilme özelliğine sahip olmasıdır denebilir (Maggiori vd., 2013: 439).

Uyum yetenekleri, bireylerin iç ve dış dünyasının kaynaşması sonucu oluşmaktadır. Bu anlamda uyum, kültürden ve içinde bulunulan şartlardan etkilenir ve şekillenir (Savickas ve Porfeli, 2012: 663).

4. ARAŞTIRMANIN AMACI VE YÖNTEMİ

Yapılan araştırmanın amacı, öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine olan etkisini ve bu ikisi arasındaki ilişkiyi saptamaktır. Buna ek olarak kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yeteneğinin demografik özellikler açısından anlamlı bir farklılık olup olmadığı ortaya çıkarılmıştır.

Çalışmanın amacına yönelik olarak aşağıdaki hipotezler oluşturulmuştur:

H1: Öğrencilerin cinsiyetleri açısından kişisel gelişim yönelimleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H2: Öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kişisel gelişim yönelimleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H3: Öğrencilerin düzenli olarak kitap okuyup okumamaları açısından kişisel gelişim yönelimleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H4: Öğrencilerin cinsiyetleri açısından kariyer uyum yetenekleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H5: Öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kariyer uyum yetenekleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H6: Öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih edip etmemeleri açısından kariyer uyum yetenekleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

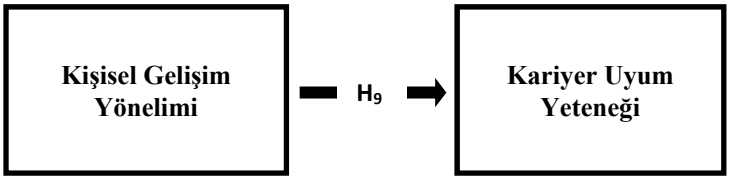
H7: Öğrencilerin okudukları bölümün ileride çalışmak istedikleri alanla ilgili olup olmaması açısından kariyer uyum yetenekleri anlamlı bir şekilde farklılaşmaktadır.

H8: Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri ile kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır.

H9: Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin, kariyer uyum yetenekleri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır.

Yöntem olarak konunun amacına uygun bir anket formu oluşturulmuştur. Anket formunun birinci kısmı öğrencilerin yaş, cinsiyet, sınıf, bölüm vb. demografik özelliklerinden oluşmaktadır. Bu kısımda ayrıca cevabı "evet" ya da "hayır" olan yedi ifadeye yer verilmiştir. İkinci kısımda, Yalçın ve Malkoç (2012) tarafından Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde okuyan öğrencilere uygulanan Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği'ne (KGYÖ) ait 16 ifade bulunmaktadır. Anket formunun üçüncü kısmını ise Kanten (2012)'nin Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde okuyan öğrencilere uyguladığı Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği'nde (KUYÖ) bulunan 19 ifade oluşturmaktadır. Oluşturulan anket, 2014 – 2015 eğitim öğretim yılında Doğu Anadolu Bölgesindeki orta büyüklükte bir üniversitede okumakta olan 554 öğrenciye uygulanmıştır. Yetersiz veri nedeniyle 42 anket imha edilmiş ve tüm analiz ve yorumlar 512 adet anket üzerinden yapılmıştır.

Bu çalışmada betimsel araştırma yöntemi benimsenmiştir. Çalışmanın uygulama kısmı için konunun amacına uygun olarak bir anket formu hazırlanmış ve Doğu Anadolu'da orta büyüklükte bir üniversitede okumakta olan öğrenciler üzerinde uygulanmıştır. Araştırmanın modeli öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine etkisini incelemeye yöneliktir. Model, Şekil 1. de gösterilmiştir.

Şekil 1. Araştırmanın Modeli

4.1. Evren Ve Örneklem

Araştırmanın evreni 2014 – 2015 yılları arasında Doğu Anadolu'da orta büyüklükte bir üniversitede okuyan 11000 civarında öğrenciden oluşturmaktadır. Uzgören (2012: 182)'e göre, evren büyüklüğü 10000 ila 15000 arasında olduğu takdirde örneklem sayısı minimum 370 - 375 olmalıdır. Ancak örneklemdeki birim sayısı arttıkça, örneklemin evreni temsil yeteneği ve yapılacak tahminlerin güvenilirliği artar (Uzgören, 2012: 177). Uygun örnekleme yöntemiyle Fen-Edebiyat Fakültesi, İslami İlimler Fakültesi, İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi ve Meslek Yüksek Okulu'ndan toplam 554 öğrenciye ulaşılmış, bunlardan 42 öğrencinin cevapları eksik bilgi nedeniyle geçerli anket kapsamından çıkarılmıştır. Veri analizleri 512 öğrencinin cevapları üzerinden yapılmıştır.

4.2. Veri Toplama Tekniği ve Araçları

Veri toplama tekniği olarak araştırmacılar tarafından geliştirilen anket formu kullanılmıştır. Anket formu 3 bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde, öğrencilerin yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf gibi demografik özelliklerini belirlemeye yönelik ifadeler bulunmaktadır. İkinci bölüm, öğrencilerin kişisel ve kariyer gelişimlerine yönelik 5 ifadeden oluşmaktadır. Üçüncü bölüm ise öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerini ve kariyer uyum yeteneklerini ölçmeye yönelik 5'li likert tipinde toplam 35 ifadeden oluşmaktadır.

Üçüncü bölüm iki ayrı ölçekten oluşmaktadır. Birinci ölçek, Christine Robitschek ve arkadaşları tarafından geliştirilmiş olan Kişisel Gelişim Yönelim Ölçeği-II (KGYÖ-II)'dir. Bu ölçek, Türk kültürüne uyarlaması amacıyla Türkçe'ye çevrilmiş ve 2011 – 2012 yılları arasında Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi'nde okuyan 279 öğrenciye uygulanmıştır (Yalçın ve Malkoç, 2013: 258-266). İkinci ölçek ise, öğrencilerin kariyer uyum yeteneklerini ölçmek amacıyla; 13 ülkeden 18 araştırmacının ortak çalışmasıyla meydana getirilen Savickas ve Profeli'nin (2012) "uluslararası kariyer uyum yetenekleri ölçeği" (KUYÖ) kullanılmıştır. Ölçekteki ifadeler, iyi bir işletme İngilizcesine sahip iki öğretim üyesi ve bir okutman tarafından dilimize çevrilmiş ve Mehmet Akif Ersoy Üniversitesinde okuyan 545 öğrenci üzerinde uygulanmıştır (Kanten, 2012: 191-205).

4.3. Anketin Güvenilirliği

Araştırmada kullanılan anketlerin, ölçeklerin veya testlerin güvenilirliklerini değerlendirmek için güvenilirlik analizi kullanılır (Kalaycı vd., 2010: 403). Güvenilirliğin hesaplanmasında kullanılan yöntemlerden birisi de Alfa Modeli (Cronbach Alpha Coefficient)'dir (Lorcu, 2015: 207). Bu modelindeki katsayı 0'a yaklaştıkça güvenilirlik azalırken, 1'e yaklaştıkça güvenilirlik artar.

Ankette 5'li Likert ölçeğiyle sunulan ifadelere güvenilirlik analizi uygulanmıştır. KGYÖ-II'de bulunan 16 ifadenin Cronbach's Alpha Katsayısı %92,1, KUYÖ'nde bulunan 19 ifadenin Cronbach's Alpha Katsayısı ise %96,2 çıkmıştır. Ankette 5'li likert ölçeğiyle sunulan toplam 35 ifadenin ise Cronbach's Alpha Katsayısı %96,9'dur. Buna göre ölçeğin çok güvenilir olduğu söylenebilir.

5. VERİLERİN ANALİZİ VE DEĞERLENDİRİLMESİ

Araştırmayla elde edilen verilerin analizi için SPSS 20 programı kullanılmıştır. Bu bölümde araştırmaya katılan öğrencilerin demografik özelliklerine ait frekans - yüzde dağılımları, bazı değişkenlere ait çapraz tablolar ve hipotez testleri bulunmaktadır.

5.1. Araştırmaya Katılanların Demografik Bilgileri

Demografik bilgiler bölümünde araştırmaya katılan öğrencilerin yaş, cinsiyet, bölüm, sınıf, aile gelir düzeyi, büyüdüğü çevre ve anne - baba eğitim düzeylerine ilişkin bulguların frekans ve yüzde dağılımlarına yer verilmiştir.

Tablo 1. Öğrencilerin Yaş Dağılımları

Yaş	f	%
17-20 Arası	138	27,0
21-23 Arası	303	59.3
24 ve Üzeri	71	13,7
Toplam	**512**	**100**

Tablo 1. e göre araştırmaya katılan öğrencilerin büyük çoğunluğu 21-23 yaş arasındadır.

Tablo 2. Öğrencilerin Cinsiyet Dağılımı

Cinsiyet	f	%
Bayan	219	42,8
Erkek	293	57,2
Toplam	**512**	**100**

Tablo 2. deki verilere bakıldığında araştırmaya katılan erkek öğrencilerin sayısı, bayan öğrencilere göre biraz daha fazladır.

Tablo 3. Öğrencilerin Devam Ettikleri Bölümler

Bölüm	f	%
Bilgisayar Programcılığı	44	8,6
Dış Ticaret	15	2,9
Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi	38	7,4
Elektrik ve Enerji	33	6,4
İktisat	65	12,7
İslami İlimler	36	7,0
İşletme	57	11,1
İşletme Yönetimi	13	2,5
Matematik	30	5,9
Mekatronik	25	4,9
Siyaset Bilimi ve Kamu Yönetimi	70	13,7
Tarih	29	5,7
Türk Dili ve Edebiyatı	57	11,2
Toplam	**512**	**100**

Tablo 3. de görüldüğü üzere araştırmaya toplam 13 bölümden katılım sağlanmıştır.

Tablo 4. Öğrencilerin Sınıflarına Göre Dağılımı

Sınıf	f	%
1	164	32,0
2	175	34,2
3	94	18,4
4	79	15,4
Toplam	**512**	**100**

Tablo 4. de, ankete katılan öğrencilere okudukları bölümün hangi sınıfında oldukları sorulmuştur. En çok katılımın ikinci sınıf öğrencilerinden olduğu görülmektedir. Bu, katılım gösteren bazı bölümlerin 2 yıllık olmasından kaynaklanabilir.

Tablo 5. Öğrencilerin Ailelerinin Gelir Düzeyine Göre Dağılımı

Ailenin Gelir Düzeyi	f	%
1000 TL Altında	186	36,3
1000-1499 TL Arası	154	30,0
1500-1999 TL Arası	66	12,9
2000 TL ve Üzeri	106	20,8
Toplam	**512**	**100**

Tablo 5'e göre çoğu öğrencinin ailesinin gelir düzeyinin düşük olduğu dikkat çekmektedir.

Tablo 6. Öğrencilerin Büyüdüğü Çevreye Göre Dağılımı

Büyüdüğü Çevre	f	%
İl (Merkez)	247	48,2
İlçe	147	28,8
Köy	118	23,0
Toplam	**512**	**100**

Tablo 6. ya göre İl merkezinde yaşayan öğrenciler, araştırmaya katılan tüm öğrencilerin neredeyse yarısı kadardır.

Tablo 7. Öğrencilerin Anne ve Baba Eğitim Düzeylerine Göre Dağılımı

Eğitim Düzeyi	Anne Eğitim Düzeyi (f)	Anne Eğitim Düzeyi (%)	Baba Eğitim Düzeyi (f)	Baba Eğitim Düzeyi (%)
Okuryazar Değil	226	44,1	54	10,5
İlkokul	202	39,5	214	41,8
Ortaokul	43	8,4	109	21,3
Lise	21	4,1	94	18,4
Lisans	15	2,9	35	6,8
Lisansüstü	5	1,0	6	1,2
Toplam	**512**	**100**	**512**	**100**

Anne ve baba eğitim düzeylerinin sorulduğu araştırmada, tablo 7. de görülen sonuçlara göre anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyinden daha düşük olduğu anlaşılmaktadır.

5.2. Öğrencilere Ait Diğer Bulgular

Araştırmaya katılan öğrencilerden, karşılığı "Evet" ya da "Hayır" olan 5 (beş) adet ifade için cevap istenmiştir. Bu bölümde, verilen cevapların frekans ve yüzde dağılımları bulunmaktadır.

Araştırmaya katılan öğrenciler, "Kendime ait bir bilgisayarım var" ifadesine %47,9 (245) oranla "Evet" cevabını vermiştir. "Okuduğum bölümü isteyerek tercih ettim" ifadesine, öğrencilerin %66,6'sı (341) "Evet" cevabını verirken katılımcı öğrencilerin %33,4'ünün (171) "Hayır" cevabını verdiği görülmektedir. Araştırmaya katılan öğrencilerin %74,6'sının (382) okuduğu bölüm, ileride çalışmak istedikleri alanla ilgilidir. Maalesef %25,4'lük (130) bir kesimin okuduğu bölüm, ileride çalışmak istediği alanla ilgili değildir. Katılımcı öğrencilerin %76,2'si (390) kısmi zamanlı ya da dönemsel olarak bir işte çalışmaz iken, %23,8'i (122) herhangi bir işte çalışmaktadır. "Düzenli olarak kitap okurum" ifadesine araştırmaya katılan öğrencilerin %48,9'u (250) "Evet" cevabını vermiştir.

5.3. Ölçek İfadelerine Verilen Cevapların Frekans – Yüzde Dağılımları ve Ortalamaları

Araştırmada kullanılan anket iki ayrı ölçekten oluşmaktadır. Bunlardan ilki Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği-II, diğeri ise Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği'dir. Araştırmaya katılan öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği-II de bulunan 16

ifadeye verdikleri cevapların genel ortalaması 3,79 olarak bulunmuştur. Bu ortalama ile öğrencilerin cevapları "Kararsızım" ile "Katılıyorum" arasında bulunmakta olup "Katılıyorum" a daha yakındır.

KGYÖ-II ölçeğindeki ifadelere verilen cevapların içinde 4,01 ile en yüksek ortalamaya sahip ifade "Kendimi geliştirmeye çalıştığım zaman mevcut imkânları kullanırım" ifadesidir. Bu ifadenin standart sapması 1,080'dir. "Kendimle ilgili değiştirmek istediğim şeyler için gerçekçi hedefler belirlerim" ifadesi, 3,97 ile ortalaması en yüksek ikinci ifadedir. Bu ifadenin standart sapması 1,084'tür. KGYÖ-II de 3,95 ile ortalaması en yüksek üçüncü ifade ise "Bir birey olarak gelişmek için fırsatları araştırırım" ifadesidir ve standart sapması 1,021'dir.

KGYÖ-II ye verilen cevaplara ait en düşük ortalama 3,44 ile "Kendimle ilgili değişiklik yapmaya çalıştığım zaman başkalarından yardım isterim" ifadesidir. Bu ifadenin standart sapması 1,253'tür. "Kendimle ilgili değişiklik yapmak için gerçekçi bir planın nasıl yapılacağını biliyorum" ifadesi 3,62 ile en düşük ikinci ortalamaya sahiptir ve standart sapması 1,141'dir. "Kendimi değiştirmeye çalıştığımda aktif olarak yardım almaya çabalarım" ifadesi ise 3,66 ile en düşük ortalamaya sahip üçüncü ifadedir ve standart sapması 1,129'dur.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği'nde bulunan 19 ifadeye verdikleri cevapların genel ortalaması 4,05 çıkmıştır. Bu ortalama ile öğrencilerin cevapları "Katılıyorum" ile "Kesinlikle Katılıyorum" arasında bulunmakta olup "Katılıyorum" a daha yakındır.

Ölçek ifadelerine verilen cevapların içinde 4,33 ile en yüksek ortalamaya sahip ifade "İnandığım değerleri savunurum" ifadesidir. Bu ifadenin standart sapması 1,068'dir. "Verdiğim kararların sorumluluğu bana aittir" ve "En iyisini yapmak için dikkat ederim" ifadeleri 4,26 ile ortalamaları en yüksek ikinci ifadelerdir. Bu ifadelerin standart sapması sırası ile 1,131 ve 1,104'tür. KUYÖ de 4,20 ile ortalaması en yüksek üçüncü ifade ise "Bana verilen görevi layıkıyla yerine getiririm" ifadesidir ve standart sapması 1,112'dir.

KUYÖ ye verilen cevaplara ait en düşük ortalama 3,70 ile "Kişisel gelişimime katkı sağlayacak fırsatları (staj, kurs, kongre, eğitim vb.) araştırıyorum" dur. Bu ifadenin standart sapması 1,170'dir. "Kariyerim ile ilgili her şeyi (sektör, işletmeler, işler, gereken beceriler vb.) araştırıyorum" ifadesi 3,76 ile en düşük ikinci ortalamaya sahiptir ve standart sapması 1,205'tir. "Zihnimdeki soruları derinlemesine araştırıyorum" ifadesi ise 3,81 ile en düşük ortalamaya sahip üçüncü ifadedir ve standart sapması 1,148'dir.

5.4. Öğrencilerin Bazı Anket İfadelerine Verdikleri Cevapların Çapraz Dağılımı

Öğrencilerin anket ifadelerine verdikleri cevapların birbirleriyle ilişkisinin olup olmadığını ortaya çıkarmak amacıyla Ki-kare Bağımsızlık Testine başvurulmuştur. Ayrıca mevcut ifadelere verilen cevaplar çapraz tablolar halinde gösterilmiştir.

Ki-kare Testi, uygulanması kolay olduğu için araştırmalarda sıklıkla kullanılır (Kalaycı vd., 2010: 85). Genellikle kategorik verilerden faydalanılır. Ki-kare Bağımsızlık Testi iki veya daha fazla değişken grubu arasında ilişki bulunup bulunmadığını incelemek için kullanılır (Kalaycı vd., 2010: 90).

Tablo 8. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre "Okuduğum Bölüm İleride Çalışmak İstediğim Alanla İlgilidir" İfadesine Verdikleri Cevapların İlişkisi

		"Okuduğum Bölüm İleride Çalışmak İstediğim Alanla İlgilidir"		Toplam	p (Pearson Chi-Square)
		Evet	Hayır		
Cinsiyet	Bayan	159	61	**220**	**0,332**
	Erkek	223	69	**292**	
Toplam		**382**	**130**	**512**	

Tablo 8. de görüldüğü üzere "Okuduğum bölüm ileride çalışmak istediğim alanla ilgilidir" ifadesine "evet" cevabını veren bayan öğrenci sayısı 159, erkek öğrenci sayısı ise 223 olarak görülmektedir. Ki-kare testi sonuçlarına göre, $p(0,332) > 0,050$ olduğundan dolayı öğrencilerin cinsiyetleri ile "okuduğum bölüm ileride çalışmak istediğim alanla ilgilidir" ifadesine verdikleri cevaplar arasında anlamlı bir ilişki bulunamamıştır.

Tablo 9. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre "Düzenli Olarak Kitap Okurum" İfadesine Verdikleri Cevapların İlişkisi

		"Düzenli Olarak Kitap Okurum"		Toplam	p (Pearson Chi-Square)
		Evet	Hayır		
Cinsiyet	Bayan	122	97	**219**	**0,006**
	Erkek	128	165	**293**	
Toplam		**250**	**262**	**512**	

Ankete katılan öğrencilerden "Düzenli olarak kitap okurum" ifadesi için cevap istenmiştir. Tablo 9. daki Ki-kare analiz sonuçlarına göre p değeri (Pearson Chi-square katsayısı) 0,006 olarak bulunmuştur. Bu değer %95 güven aralığında 0,050'den küçük olduğu için öğrencilerin cinsiyetleri ile "Düzenli olarak kitap okurum" ifadesine verdikleri cevap arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Mevcut ifadeye verilen cevaplar oransal olarak hesaplandığında bayan öğrencilerin düzenli olarak kitap okuma oranının, erkek öğrencilerden daha yüksek olduğu görülmektedir.

Tablo 10. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre "Okuduğum Bölümü İsteyerek Tercih Ettim" İfadesine Verdikleri Cevapların İlişkisi

		"Okuduğum Bölümü İsteyerek Tercih Ettim"		Toplam	p (Pearson Chi-Square)
		Evet	Hayır		
Cinsiyet	Bayan	134	85	**219**	**0,023**
	Erkek	208	85	**293**	
Toplam		**342**	**170**	**512**	

Öğrencilerin cinsiyetlerine göre "Okuduğum bölümü isteyerek tercih ettim" ifadesine verdikleri cevapların çapraz tablo halinde gösterildiği tablo 10. daki sonuçlara bakıldığında öğrencilerin cinsiyetlerine göre okudukları bölümü isteyerek tercih etmeleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır. Okuduğu bölümü isteyerek tercih eden erkek öğrencilerin sayısı, okuduğu bölümü isteyerek tercih eden bayan öğrencilerden daha yüksektir.

Tablo 11. Öğrencilerin Baba Eğitim Düzeyi ile "Okuduğum Bölümü İsteyerek Tercih Ettim" İfadesine Verdikleri Cevapların İlişkisi

		"Okuduğum Bölümü İsteyerek Tercih Ettim"		Toplam	p (Pearson Chi-Square)
		Evet	Hayır		
Baba Eğitim Düzeyi	Okuryazar Değil	34	20	**54**	**0,476**
	İlkokul	143	71	**214**	
	Ortaokul	67	43	**110**	
	Lise	68	26	**94**	
	Lisans	25	9	**34**	
	Lisansüstü	5	1	**6**	
Toplam		**342**	**170**	**512**	

Tablo 11. e göre öğrencilerin baba eğitim düzeyleri oldukça düşük görünmektedir. Analiz sonuçlarına göre Ki-kare Katsayısı **0,476** olarak bulunmuştur. Bu katsayı %95 güven aralığında 0,050'den büyük olduğu için öğrencilerin baba eğitim düzeylerinin, aynı öğrencilerin "okuduğum bölümü isteyerek tercih ettim" ifadesine verdikleri cevabı etkilemediği görülmektedir. Baba eğitim düzeyleri ile öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih edip etmemesi arasında bir ilişki bulunmamaktadır.

Tablo 12. Öğrencilerin Bölümlerine Göre Kişisel Gelişim Yönelimleri ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ortalamaları

Bölüm	Kişisel Gelişim Yönelimi Ort.	Kariyer Uyum Yeteneği Ort.
Bilgisayar Programcılığı	3,51	3,68
Dış Ticaret	3,84	4,00
Din Kült. ve Ahlak Bilgisi	3,90	4,23
Elektrik ve Enerji	3,81	3,96
İktisat	3,82	4,11
İslami İlimler	3,84	4,12
İşletme	3,96	4,34
İşletme Yönetimi	3,70	3,86
Matematik	3,68	4,00
Mekatronik	3,98	4,19
Siyaset Bil. ve Kamu Yön.	3,75	4,09
Tarih	3,84	4,07
Türk Dili ve Edebiyatı	3,69	3,82

Tablo 12. de araştırmaya katılan öğrencilerin bölümlerine göre kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yeteneği ortalamaları gösterilmektedir. Kişisel gelişim yönelimi ortalaması en yüksek bölüm 3,98 ortalama ile Mekatronik bölümüdür. Bunu takip eden iki bölüm ise sırasıyla İşletme (3,96) ve Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (3,90) bölümüdür. Kişisel gelişim yönelimi açısından ortalaması en düşük bölüm 3,51 ile Bilgisayar Programcılığıdır. Bunu takip eden bölümler ise sırasıyla Matematik (3,68) ve Türk Dili ve Edebiyatı (3,69) bölümleridir.

Kariyer uyum yeteneği ortalamaları gözlemlendiğinde en yüksek ortalama 4,34 ile İşletme bölümüne aittir. Bu ortalamayı takip eden bölümler sırasıyla Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi (4,23) ve Mekatronik (4,19) olmuştur. Kariyer uyum yeteneği en düşük bölüm 3,68'lik ortalama ile yine Bilgisayar Programcılığı olmuştur. Bilgisayar

Programcılığından sonraki en düşük ortalamaya sahip bölümler ise sırasıyla Türk Dili ve Edebiyatı (3,82) ve İşletme Yönetimi (3,86) olarak görülmektedir.

Genel ortalama açısından bakıldığında, araştırmaya katılan tüm bölümlerin kariyer uyum yeteneği genel ortalaması kişisel gelişim yönelimi genel ortalamasından daha yüksek olduğu ortaya çıkmıştır.

Tablo 13. Öğrencilerin Cinsiyetlerine Göre Kişisel Gelişim Yönelimleri ve Kariyer Uyum Yetenekleri Ortalamaları

Cinsiyet	Kişisel Gelişim Yönelimi Ortalamaları	Kariyer Uyum Yeteneği Ortalamaları
Bayan	3,791	4,041
Erkek	3,795	4,053

Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetlerine göre kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yeteneği ortalamaları tablo 13. de gösterilmiştir. Bu bilgilere göre kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yeteneği ortalamaları açısından bayan ve erkek öğrenciler arasında önemli bir farklılık görülmemektedir.

5.5. Hipotezlerin Test Edilmesi

Bu bölümde öğrencilerin demografik özellikleri açısından kişisel gelişim yönelimleri ve kariyer uyum yetenekleri düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığını sorgulanmak amacıyla T testi ve Anova Analizi uygulanmıştır. Bunun yanında kişisel gelişim yönelimi ve kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir ilişki olup olmadığını belirlemek için Korelasyon Analizi ve öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine olan etkisini incelemek için ise Regresyon Analizi yapılmıştır.

5.5.1. Öğrencilerin Demografik Özellikleri Açısından T Testi Sonuçları

T Testi, iki örneklem grubu arasındaki ortalamalar arasında fark olup olmadığını belirler. SPSS programında üç farklı t-testi yapılabilmektedir. Bunlardan en fazla tercih edilen analiz bağımsız iki örnek t testidir. (Kalaycı vd., 2010: 74) Araştırmada bu analiz türü tercih edilmiştir.

Tablo 14. Öğrencilerin Cinsiyetleri Açısından Kişisel Gelişim Yönelimleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Cinsiyet	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kişisel Gelişim Yönelimi	Bayan	219	3,68	0,79	**0,006**
	Erkek	293	3,87	0,69	

Tablo 14. deki analiz sonuçlarına göre %95 güven aralığında 0,006 olan **p** değeri 0,05'ten daha küçük olduğuna göre grupların ortalamaları arasında anlamlı bir fark olduğu söylenebilir. Dolayısıyla **H_1** hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 15. Öğrencilerin Düzenli Olarak Kitap Okuyup Okumamaları Açısından Kişisel Gelişim Yönelimleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Düzenli Okuma	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kişisel Gelişim Yönelimi	Evet	250	3,89	0,78	**0,001**
	Hayır	262	3,69	0,69	

Tablo 15. e göre p(0,001) < 0,05 olduğuna göre, öğrencilerin düzenli olarak kitap okuyup okumamaları açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmaktadır. Buna göre **H_3** hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 16. Öğrencilerin Cinsiyetleri Açısından Kariyer Uyum Yetenekleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Cinsiyet	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kariyer Uyum Yeteneği	Bayan	219	3,94	0,89	**0,022**
	Erkek	293	4,12	0,83	

Tablo 16. daki ortalamalara göre erkek öğrencilerin kariyer uyum yetenekleri, bayan öğrencilere göre daha yüksektir. %95 güven aralığında 0,022 olan **p** değeri 0,05'ten daha küçük olduğu için öğrencilerin cinsiyetleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenebilir. Dolayısıyla **H_4** hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 17. Öğrencilerin Okudukları Bölümü İsteyerek Tercih Edip Etmemeleri Açısından Kariyer Uyum Yetenekleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Bölümü İsteyerek Tercih Ettim	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kariyer Uyum Yeteneği	Evet	341	4,09	0,87	**0,106**
	Hayır	171	3,96	0,82	

Tablo 17. de bulunan sonuçlara göre öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih edip etmemeleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Buna göre **H_6** hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 18. Öğrencilerin Okudukları Bölümün İleride Çalışmak İstedikleri Alanla İlgili Olup Olmaması (A) Açısından Kariyer Uyum Yetenekleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	A	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kariyer Uyum Yeteneği	Evet	382	4,08	0,87	**0,111**
	Hayır	130	3,94	0,79	

Tablo 18. deki analiz sonuçlarına göre, %95 güven aralığında p(0,111) > 0,05 olduğuna göre, öğrencilerin okudukları bölümün ileride çalışmak istedikleri alanla ilgili olup olmaması açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır. Buna göre **H_7** hipotezi reddedilmiştir.

5.5.2. Öğrencilerin Demografik Özellikleri Açısından Varyans Analizi Sonuçları

İki veya daha fazla ortalama arasındaki farkı Varyans Analizi ölçer. Bu analizde bağımlı ve bağımsız değişkenler bulunmaktadır. Eğer analizde bir bağımsız ve bir de bağımlı değişken söz konusu ise Tek Yönlü ANOVA analizi yapılır (Kalaycı vd., 2010: 131-132).

Tablo 19. Öğrencilerin Büyüdükleri Çevre Açısından Kişisel Gelişim Yönelimleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Büyüdükleri Çevre	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kişisel Gelişim Yönelimi	İl (Merkez)	247	3,79	0,771	**0,967**
	İlçe	147	3,80	0,727	
	Köy	118	3,78	0,707	

Tablo 19. da 0,967 olan **p** değeri 0,05'den büyük olduğuna göre öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık olduğu söylenemez. Dolayısıyla **H_2** hipotezi reddedilmiştir.

Tablo 20. Öğrencilerin Büyüdükleri Çevre Açısından Kariyer Uyum Yetenekleri Arasındaki Farklılığın İncelenmesi

Değişken	Büyüdükleri Çevre	Sayı	Ort.	S.s.	p
Kariyer Uyum Yetenekleri	İl (Merkez)	248	4,03	0,88	**0,607**
	İlçe	147	4,10	0,84	
	Köy	117	4,01	0,81	

Tablo 20. de bulunan anket sonuçlarına göre öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmektedir. Bu yüzden **H_5** hipotezi reddedilmiştir.

5.5.3. Öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimleri ve Kariyer Uyum Yetenekleri Arasındaki İlişkinin İncelenmesi

İki değişkenin birlikte değişimini gösteren analiz türüne Korelasyon Analizi denir. Değişkenler arasındaki ilişkinin kuvvetini ve yönünü gösteren katsayı ise Korelasyon Katsayısıdır (Lorcu, 2015: 229). Pearson Korelasyon Katsayısı (r) [-1;1] aralığında değer almaktadır. Katsayının 1'e yaklaşması ilişkinin güçlü, 0'a yaklaşması ise ilişkinin zayıf olduğunu göstermektedir. İşaretler ise ilişkinin değişim yönünü belirtir. Negatif işaret, değişkenlerden biri artarken diğerinin azaldığını, pozitif işaret değişkenlerden biri artarken diğerinin de arttığını ifade etmektedir (Lorcu, 2015: 231).

Tablo 21. Öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimleri İle Kariyer Uyum Yetenekleri Arasında İlişkinin İncelenmesi

		KGY Ort.	KUY Ort.
KGY Ort.	Korelasyon Katsayısı (r)	1	**0,846**
	p		**0,000**
	Öğrenci Sayısı	512	512
KUY Ort.	Korelasyon Katsayısı (r)	**0,846**	1
	p	**0,000**	
	Öğrenci Sayısı	512	512

Tablo 21. incelendiğinde araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri ile kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı (p(0,000) < 0,050), güçlü ve pozitif (r=0,846) yönde bir ilişki olduğu görülmektedir. Dolayısıyla **H_8** hipotezi kabul edilmiştir.

5.5.4. Öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimlerinin Kariyer Uyum Yeteneklerine Etkisinin İncelenmesi

Bir bağımlı değişken ile bir bağımsız veya birden fazla bağımsız değişken arasındaki ilişkileri regresyon analizi açıklar (Kalaycı vd., 2010: 199). Araştırmaya katılan öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine etkisini incelemek için basit doğrusal regresyon analizi kullanılmıştır.

Tablo 22. Öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimlerinin Kariyer Uyum Yeteneklerine Etkisinin İncelenmesi

Modelin Özeti				
Model	**R**	**R^2**	**Düzeltilmiş R Kare**	**Tahmini Standart Hata**
1	0,846	**0,715**	0,714	0,45926

Tablo 22. de bulunan R^2 değeri 0,715 olarak bulunmuştur. Bu sonuca göre, öğrencilerin kariyer uyum yeteneklerindeki değişimin % 71,5'lik kısmı kişisel gelişim yönelimlerindeki değişim tarafından açıklanmaktadır. Dolayısıyla **H_9** hipotezi kabul edilmiştir.

Tablo 23. Varyans Analizi Tablosu

Model		**Kareler Toplamı**	**df**	**Ortalama Kare**	**F**	**p**
1	**Regresyon**	269,801	1	269,801	1279,187	**0,000**
	Kalıntı	107,567	511	0,211		
	Toplam	377,368	512			

Tablo 23. de F değeri anlamlı olduğu için (p(0,000) < 0,050), modelin tümüyle istatistiksel olarak anlamlı olduğu sonucuna ulaşılabilir. Öğrencilerin kariyer uyum yeteneklerinin kişisel gelişim yönelimleriyle açıklandığı model anlamlı bir modeldir.

Tablo 24. Parametre Tahmini

Model		Standardize Edilmemiş Katsayı		Standardize Edilmiş	t	p
		Beta	**Standart Hata**	**Beta**		
1	(Sabit)	0,343	0,106		3,246	0,001
	KGY	**0,978**	0,027	0,846	35,766	**0,000**

Tablo 24. e göre öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerindeki 1 birimlik artış, kariyer uyum yeteneklerini **0,978** birim artıracaktır. Bu katsayıya ilişkin t değeri de her düzeyde anlamlı bulunduğundan (p:0,000) kişisel gelişim yönelimi katsayısı istatistiksel olarak anlamlıdır.

Tablo 25. de araştırmayla ilgili belirlenen hipotezler, yapılan analizler ve sonuçları özet şeklinde toplu olarak gösterilmiştir.

Tablo 25. Araştırma Hipotezlerinin Analiz Sonuçları ve Yorumları

Hipotezler		Sonuçlar	Yorum
H_1	Öğrencilerin cinsiyetleri açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	T Testi p (0,006) < 0,050	**KABUL**
H_2	Öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	Anova Analizi p (0,967) < 0,050	RED
H_3	Öğrencilerin düzenli olarak kitap okuyup okumamaları açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	T Testi p (0,001) < 0,050	**KABUL**
H_4	Öğrencilerin cinsiyetleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	T Testi p (0,022) < 0,050	**KABUL**
H_5	Öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	Anova Analizi p (0,607) < 0,050	RED
H_6	Öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih edip etmemeleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	T Testi p (0,106) < 0,050	RED

H_7	Öğrencilerin okudukları bölümün ileride çalışmak istedikleri alanla ilgili olup olmaması açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık vardır	T Testi p (0,111) < 0,050	RED
H_8	Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri ile kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir ilişki bulunmaktadır	Korelasyon Analizi p (0,000) < 0,050	**KABUL**
H_9	Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin, kariyer uyum yetenekleri üzerinde anlamlı bir etkisi bulunmaktadır	Regresyon Analizi p (0,000) < 0,050	**KABUL**

6. SONUÇ VE ÖNERİLER

Üniversite öğrenimi, gençlerin yaşamlarında önemli bir dönemi kapsamaktadır. Üniversite öğrenimi boyunca öğrenciler mesleki olarak ve kişisel gelişimlerini ilerletmek için pek çok teşebbüs içine girmektedirler. Bundan dolayı öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin incelenmesi, içinde bulunacakları kişisel ve sosyal çalışmalarda faydalı olacaktır. Örnek olarak Robistchek ve Cook (1999), bireylerin kişisel gelişim yönelimi yükseldikçe araştırmacı yönlerinin de arttığı ve kariyer kimliklerinin oturduğu sonucuna varmışlardır. Bu bağlamda, kariyer danışmanlığı süreci boyunca öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin artırılmasıyla, kendi çevrelerinden kariyer konusuyla ilişkili daha çok bilgi toplamaya yönelecekleri ve böylece daha pozitif bir mesleki benlik algısına sahip olabilecekleri savunulabilir (Yalçın ve Malkoç, 2013: 264).

Kariyer geliştirme konusu ise daha çok; kariyer yönetiminin kişisel boyutunu oluşturan çaba ve etkinliklerde meydana gelmektedir. Bireyin kariyerini yönetebilmesi için ilk olarak araştırma, karar verme, iş arama ve bulma, iş değiştirme, eğitim vb. kariyer geliştirme etkinliklerini etkili bir biçimde devam ettirmesine bağlıdır. Bunun yanında, her alanda yaşanan hızlı gelişmeler araştırmacıları, kariyer geliştirmeyle ilgili yaklaşımları ve uygulamaları gözden geçirmeye mecbur etmektedir. Kariyer uyum yeteneği, kariyer geliştirme teorisi kapsamında yapılan tartışmalarda son zamanlarda araştırmacılar tarafından üzerinde durulmaya başlanmıştır. Özellikle gençlerin akademik yaşamdan iş yaşamına geçişlerinin ve sonraki kariyerlerinin başarısında kilit unsur görevindedir (Kanten, 2012: 201).

Araştırmaya kapsamındaki öğrencilerin yaş dağılımı olarak en yüksek katılımın 21 – 23 yaş arası öğrencilerden oluştuğu sonucuna varılmıştır. Toplam 512 öğrencinin değerlendirmeye alındığı araştırmada cinsiyet dağılımında erkek öğrencilerin biraz çoğunlukta olduğu görülmektedir. Öğrencilerin devam ettikleri bölümlere bakıldığında en fazla katılım siyaset bilimi ve kamu yönetimi öğrencilerinden

oluşmaktadır. En az katılım ise işletme yönetimi bölümünden olmuştur. Öğrencilerin sınıflarına göre dağılıma bakıldığında ikinci sınıf öğrencileri katılımı en yüksektir. Dördüncü sınıf öğrencileri ise en az katılıma sahiptir. Katılımcı öğrencilerin büyük çoğunluğu il merkezinde büyümüştür. Öğrencilerin anne-baba eğitim düzeyleri incelendiğinde anne eğitim düzeyi baba eğitim düzeyinden daha düşük bulunmuştur. Öğrencilerin annelerinin neredeyse yarısı okuryazar değildir. Okuduğu bölümü isteyerek tercih eden öğrenciler büyük çoğunluktadır. Ayrıca okuduğu bölümün ileride çalışmak istediği alanla ilgili olan öğrenci sayısı da büyük çoğunluktadır. Kısmi zamanlı ya da dönemsel olarak bir işte çalışan öğrenci sayısı azınlıktadır. Öğrencilerin yarısından çoğunun düzenli olarak kitap okumadığı saptanmıştır.

Araştırmaya katılan öğrencilerin Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği'nde bulunan 16 ifadeye verdikleri cevapların genel ortalaması umut verici düzeydedir. Yine araştırmaya katılan öğrencilerin Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği'nde bulunan 19 ifadeye verdiklerin cevapların genel ortalaması da sevindiricidir.

Öğrencilerin bazı anket ifadelerine verdikleri cevapların çapraz dağılımlarına bakıldığında;

Öğrencilerin cinsiyetleriyle, okudukları bölümün ileride çalışmak istedikleri alanla olan ilgisinde anlamlı bir farklılaşma görülmemiştir. Katılımcı öğrencilerin cinsiyetleriyle düzenli olarak kitap okumaları arasında anlamlı bir farklılaşma bulunmuştur. Bayan öğrencilerin düzenli olarak kitap okuma oranı daha yüksek çıkmıştır. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleriyle okudukları bölümü isteyerek tercih etme durumları arasında da anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Buna göre okuduğu bölümü isteyerek tercih eden erkek öğrenci sayısı, okuduğu bölümü isteyerek tercih eden bayan öğrenci sayısından yüksek çıkmıştır. Öğrencilerin büyüdükleri çevre ile kendilerini geliştirmek için aktif bir şekilde çalışmaları arasındaki ilişkiye bakıldığı zaman bunlar arasında anlamlı bir farklılığın bulunmadığı sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre kişisel gelişim yönelimleri ve kariyer uyum yetenekleri ortalamaları birbirine çok yakın çıkmıştır.

Oluşturulan hipotezler için elde edilen bilgiler ışığında varılan sonuçlar şu şekildedir;

Araştırmada uygulanan T Testi sonuçlarına göre; Öğrencilerin cinsiyetleri açısından kişisel gelişim yönelimleri arasındaki farklılık incelendiğinde, bunlar arasında anlamlı bir fark olduğu sonucuna varılmıştır. Öğrencilerin düzenli olarak kitap okuyup okumamaları açısından kişisel gelişim yönelimleri arasında yine anlamlı bir fark bulunmuştur. Araştırmaya katılan öğrencilerin cinsiyetleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında da anlamlı bir fark bulunmuştur. Katılımcı öğrencilerin okudukları bölümü isteyerek tercih edip etmemeleri açısından kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir fark bulunamamıştır. Öğrencilerin okudukları bölümün ileride çalışmak istedikleri alanla ilgili olup olmaması açısından kariyer uyum yetenekleri arasında da yine anlamlı bir fark saptanmamıştır.

Anova analizinden elde edilen sonuçlara göre; öğrencilerin büyüdükleri çevre açısından kişisel gelişim yönelimleri ve kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır.

Öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri ve kariyer uyum yetenekleri arasındaki ilişki, Pearson Korelasyon Katsayısı saptanmıştır. Çıkan sonuçlara göre öğrencilerin kişisel gelişim yönelimleri ile kariyer uyum yetenekleri arasında anlamlı, güçlü ve pozitif yönde bir ilişki görülmüştür.

Regresyon Analizi ile öğrencilerin kişisel gelişim yönelimlerinin kariyer uyum yeteneklerine güçlü bir etkisi olduğu sonucu bulunmuştur.

Kişisel gelişim hayat boyu süren bir olgudur. Bu gelişim erken yaş dönemlerinde ebeveynler tarafından verilmelidir. Bunun için de anne babanın çocuk gelişimi konusunda kendilerini eğitmeleri gerekmektedir. Yaş ilerledikçe bireyin kendini geliştirmesi gerektiğini zorunlu bir ihtiyaç olarak hissetmesi sağlanmalıdır. Bu gelişim, bir yaşam tarzı haline getirilmelidir. Birey bu bilinçle hayatına devam ettikçe karşısına çıkacak olan kariyer fırsatları da artacaktır. Birey bu fırsatları değerlendirdikçe psikolojik yönden de tatmin olacaktır. Böylece başarıyı yakalayıp hayatını daha yaşanılabilir kılacaktır.

KAYNAKÇA

Akın, A., ve Anlı, G., (2011), "Bireysel Gelişim İnisiyatifi Ölçeğinin Türkçeye Uyarlanması: Geçerlik ve Güvenirlik Çalışması", Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi, 7(1), 42-49.

Ayan, F., (2011), İnsan Kaynakları Yönetimi, İzmir, İlya İzmir Yayımevi.

Bayraktaroğlu, S., (2011), İnsan Kaynakları Yönetimi, Sakarya, Sakarya Yayıncılık.

Ekşi, F. (2011). *Kişisel Gelişim Literatürünün Eğitim ve Danışma İhtiyacı Açısından İncelenmesi: Kuramsal Analitik Bir Yaklaşım* (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Marmara Üniversitesi, İstanbul.

Kalaycı, Ş., (edt.), (2010), SPSS Uygulamalı Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri, Ankara, Asil Yayın Dağıtım.

Kanten, S., (2012), "Kariyer Uyum Yetenekleri Ölçeği: Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması", Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi, 16 (2), 191-205.

Koen, J., Klehe, U. C., Van Vianen, A. E. M., Zikic, J. ve Nauta, A., (2010), "Job-Search Strategies and Reemployment Quality. The Impact of Career Adaptability", Journal of Vocational Behavior, 77, 126-139.

Lorcu, F., (2015), Örneklerle Veri Analizi Spss Uygulamalı, Ankara, Detay Yayıncılık.

Maggiori, C., Johnston, C. S., Krings, F., Massoudi, K., ve Rossier, J., (2013), "The Role of Career Adaptability and Work Conditions on General and Professional Well-Being", Journal of Vocational Behavior, 83, 437-449.

Nur, S. (2016). "Kişisel Gelişim Nedir," 23.03.2016 tarihinde http://www.gercekbasari.com/kisisel-gelisim-nedir/ adresinden alınmıştır.

Robitschek C., (1998), "Personal Growth Inıtiative: The Construct and Its Measure", Meas Eval Couns Dev, 80:188-198.

Robitschek, C., Cook SW., (1999), "The Influence of Personal Growth Initiative and Coping Styles on Career Exploration and Vocational Identity", Journal of Vocational Behavior, 54, 127-141.

Savickas, M. L., ve Porfeli, E. J., (2012), "Career Adapt-Abilities Scale: Construction, Reliability, and Measurement Equivalence Across 13 Countries", Journal of Vocational Behavior, 80, 661-673.

Sezik, N., (2005), Kişisel Gelişim El Kitabı, İstanbul, Hayat Yayıncılık.

Tat, M. (2007). *Zihin Dili Programlaması (NLP) nın Kişisel Gelişim ve Kişilerarası İletişim Üzerindeki Etkileri* (Yayınlanmamış Doktora Tezi), Ege Üniversitesi, İzmir.

Tolentino, L. R., Garcia, P. R. J. M., Lu, V. N., Restubog, S. L. D., Bordia, P., ve Plewa, C., (2014), "Career Adaptation: The Relation of Adaptability to Goal Orientation, Proactive Personality, And Career Optimism", Journal of Vocational Behavior, 84, 39-48.

Tortop, N., ve Aykaç, B., ve Yayman, H., ve Özer, M. A., (2006), İnsan Kaynakları Yönetimi, Ankara, Nobel Yayın Dağıtım.

Uğur, A, (2008), İnsan Kaynakları Yönetimi, Sakarya, Sakarya Yayıncılık.

Uzgören, N, (2012), Bilimsel Araştırmalarda Kullanılan Temel İstatistiksel Yöntemler ve SPSS Uygulamaları, Bursa, Ekin Yayınevi.

Yalçın, İ., ve Malkoç, A., (2013), "Kişisel Gelişim Yönelimi Ölçeği-II'nin Türkçeye Uyarlanması ve Psikometrik Özelliklerinin İncelenmesi", Düşünen Adam The Journal of Psychiatry and Neurological Sciences, 26, 158-166.

Yarım, D. (2004). *İşletme Çalışanlarında Bireysel Gelişim ve Bir Uygulama* (Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Dumlupınar Üniversitesi, Kütahya.

Yeşiltaş, M., Akdağ, G., Çeken, H., ve Gürlek, M., (2014), "Kariyer Uyum Yetenekleri Turizm Sektörüne Bağlılığı Etkiler Mi? Lisans Düzeyinde Turizm Eğitimi Alan Öğrencilere Yönelik Bir Uygulama", 15. Ulusal Turizm Kongresi, 13-16 Kasım, Ankara.

Yüksel, Ö, (2000), İnsan Kaynakları Yönetimi, Ankara, Gazi Kitabevi.

EXTENDED ABSTRACT

Introduction

Personal development can be described as human self-development. Personal development in general helps individuals to look at events from the right or different perspective. Personal development raising the motivation of the individual is effective in achieving a success. It enhances the self-confidence of the person, helps people to reach the target more easily by focusing on a specific goal and developing various tactics on the way to reach that goal (Nur, 2016).

Career, on the other hand, helps individual to construct the identity, his place in society and his statute. The basic point about career is human. Human from the time he entered business life wants to progress and succeed in the profession to meet basic requirements, to fulfill some expectations and wishes, to rise on the level of the organization by making plans for the future (Ayan, 2011: 167-168).

Personal development orientation is one of the key points in the success of the individual and in realizing himself / herself. Determining the level of this orientation will be useful for the awareness of the individual and for planning the training to be applied to. Understanding that personal development is an endless process, individuals who can act on this subject will also be ready for the opportunities that will be faced. Thus, achieving the success in individual and business life will step out of the career steps confidently. In regard to the importance of the topic, personal development orientation and career adjustment ability scales were used together in the research. The purpose of these scales are to reveal the current situation of the students in these subjects and determine the effects of personal development orientation on carer adaptability.

Method

The aim of the research is to determine the effects of the students' personal developmental orientations on career adaptation skills and to determine the relationship between the two and to try to support the future work in this regard. In addition, it is tried to be found out whether the personal development orientation and career adjustment ability differ significantly from the demographic characteristics.

Quantitative research methodology was used in this study. As a method, a questionnaire form was prepared for the purpose of this subject. The first part of the questionnaire was consisted of demographic characteristics such as age, gender, class, department etc. This section also contains seven expressions with the answers "yes" or "no". In the second part, there are 16 statements by the Yalçın and Malkoç (2012) on the Personal Developmental Orientation Scale (PDOS), which is applied to students studying at the Faculty of Educational Sciences of the University of Ankara. The third part of the questionnaire was formed by 19 expressions in the Career Adaptation Ability Scale (CAAS) that Kanten (2012) applied to students studying at Mehmet Akif Ersoy University. The questionnaire was applied to 554 students who were studying at Ağrı İbrahim Çeçen University in the 2014 - 2015 academic year. Due to insufficient data, 42 questionnaires were destroyed and all analyzes and interpretations were made on 512 questionnaires.

Findings

When looking at the age range of the students participating in the survey, it is 27% (138) between the ages of 17-20, 59,3% (303) between 21-23 years, 24 and over age group is 13,7% (71). 42.8% (219) of the participants are female and 57.2% (293) are male.

When the income levels of the students' families are examined; 36.3% (186) of the participating students earn less than 1000 TL monthly. The percentage of students who are between 1000 and 1499 TL is 30% (154). The proportion of students who earn between 1500 - 1999 TL per month is 12,9% (66) and the family income is over 20,8% (106).

The majority of the students who participated in the survey live in the province centre with a rate of 48.2% (247). 28,8% (147) are living in the county and 23% are living in the village (118). It is seen that almost half of all students live in the city centre.

The overall average of the answers given by the participants to the 16 expressions in the Personal Development Orientation Scale-II was found to be 3.79. With this average, the answers of the students are between "Undecided" and "I agree" and closer to "I agree".

The overall average of students' responses to 19 expressions in the Career Adaptability Scale was 4.05. With this average, the answers of the students are between "I agree" and "I absolutely agree" and closer to "I agree"

It was found that there was a significant (p (0,000) <0,050), strong and positive (r = 0.846) relationship between personal development orientation and career adjustment ability of the students participating in the research.

71.5% of the change in the students' career adaptation ability is explained by the change in personal development orientation. A 1-unit increase in students' personal development orientation will increase career adaptation skills 0.978 units.

Conculusion and Suggestions

University education involves an important period in the lives of young people. Throughout university education period, students are engaged in many initiatives to advance their professional and personal development. Therefore, the examination of personal developmental aptitude of students will be useful for personal and social studies. Robistchek and Cook, for example, concluded that people with a high personal orientation tend to be more investigator and have a clearer career identity. In this context, it can be argued that, through the career counselling process, students are able to increase their personal developmental orientations, collect more information related to their careers in their own environment, and thus have a more positive sense of professional self (Yalçın and Malkoç, 2013: 264).

The ability to manage an individual's career depends on the ability to effectively pursue career development activities such as research, decision making, job search and placement, job change, training, and so on. Besides, the fast developments in every area oblige researchers to keep an eye on approaches and practices related to career development. Researchers have recently begun to focus on discussions made within the framework of career development theory and career alignment ability. It is, in particular, a key element in the success of young people's transition from academic life to business life and subsequent careers (Kanten, 2012: 201).

Personal development is a lifelong phenomenon. This development should be given by parents during early ages. For this reason, parents need to educate themselves about child development. As the age progresses, it must be ensured that the individual needs to develop himself or herself as a necessity. This development should be a lifestyle. Career opportunities will increase as the individual continues his life with this consciousness. As the individuals use the opportunities, they will be satisfied psychologically. Thus, they succeed and make their life more liveable.